

**PASKU-
TINIAI
JO
ŽODŽIAI
LAURA DAVE**

Iš anglų kalbos vertė
Gražina Nemunienė

Sofoklis

VILNIUS, 2022

(eikime, pasakė jis,
tik ne per toli, atsakė ji,
kas yra per toli, paklausė jis,
ten, kur esi tu, atsakė ji)

E. E. KAMINGSAS

Prologas

Ovenui patikdavo erzinti mane, kad viską pametu ir kad daiktų pametimą netgi paverčiau menu. Pametu saulės akinius, raktus, kumštines pirštines, beisbolo kepuraites, antspaudus, fotoaparatus, mobiliuosius telefonus, kokakolos butelius, rašiklius, batų raištelius. Puskojines. Elektros lemputes. Formeles ledui. Jis ne itin klydo. Tikrai turėjau polinkį nepadėti daiktų į vietą. Buvau išsiblaškiusi. Pamišdavau.

Per mūsų antrą pasimatymą pamečiau automobilio saugojimo kvitą garaže, kuriame palikome automobilius. Kiekvienas atvažiavome savuoju. Vėliau Ovenas juokdavosi iš to, kad griežtai užsispyriau į antrą pasimatymą atvažiuoti pati. Pasakojo apie tai netgi per mūsų vestuves. O aš tuomet prisiminiau, kaip atkakliai jis mane kamantinėjo apie praeitį – apie vyrus, kuriuos palikau, ir apie tuos, kurie paliko mane.

Jis vadino juos *vaikinais, kurie galėjo būti*. Pakėlė taurę už juos ir pasakė, kad ir kur jie būtų, jis jiems dėkingas, jog jie nebuvo reikalingi man, todėl jis dabar yra tas vienintelis, kuris sėdi priešais mane.

– Nelabai mane pažįsti, – pasakiau.

Jis nusišypsojo.

– Juk taip neatrodo, tiesa?

Jis neklydo. Tai, kas buvo tarp mūsų nuo pat pradžių, stulbino. Noriu manyti, kad dėl to ir buvau išsiblaškiusi. Dėl to pamečiau ir tą automobilių garažo kvitą.

Automobilius pastatėme *Ritz-Carlton* laikino automobilių saugojimo garaže San Fransisko centre. Garažo darbuotojas šaukė, kad mano pareiškimas, jog pastačiau automobilių tik pietų pertraukai, neturi jokios reikšmės.

Bauda už automobilio pastatymo kvito pametimą bet kuriuo atveju – šimtas dolerių.

– Gal jūs automobilių laikėte čia keletą savaitių, – pareiškė darbuotojas. – Iš kur man žinoti, kad neapgaudinėjate? Šimtas dolerių plus mokestis už kiekvieną pamestą bilieto šaknelę. Paskaitykite, kas parašyta ant ženklų.

Taigi, šimtas dolerių ir mokestis už kelionę namo.

– Ar tu tikra, kad jį pametei? – pasiteiravo šypsodamasis Ovenas. Regis, tą vakarą jam tai buvo geriausia naujiena apie mane.

Buvau tikra. Patikrinau kiekvieną išsinuomoto volvo centimetrą, taip pat ir Oveno prabangų sportinį automobilį (nors niekada jame nesėdėjau), atidžiai apžiūrėjau ir pilkas, tvirtas garažo grindis. Jokios šaknelės. Niekur.

Savaitė po Oveno dingimo susapnavau jį stovintį toje automobilių aikštelėje. Jis vilkėjo tą patį kostiumą, šypsos josi ta pačia žavinga šypsena. Sapne jis nusimovė vestuvinį žiedą.

– Žiūrėk, Hana, – pasakė jis. – Dabar tu praradai ir mane.

PIRMA DALIS

„Man trūksta kantrybės su mokslininkais, kurie paima lentą, suranda ploniausią jos vietą ir išgręžia daugybę skylių ten, kur išgręžti lengviausia.“

ALBERTAS EINŠTEINAS

Jeigu atidarysi duris svetimiems...

Per televizorių tai rodo nuolat. Kažkas pabeldžia į jūsų duris, o už jų stovi tas, kuris atnešė žinią, apversiančią jūsų gyvenimą aukštyn kojom. Televizijoje tai dažniausiai policijos pareigūnas ar gaisrininkas, o gal uniformuotas kariškis, bet kai duris atidarau aš – ir sužinau, kad viskas tuoj pasikeis – ten ne policininkas ir ne federalinis tyrėjas iškrakmolytomis kelnėmis. Tai viso labo dvylikametė mergaitė futbolininkės apranga. Su blauzdų apsaugomis ir kitkuo.

– Ponia Maikls? – pasiteirauja ji.

Dvejoju prieš atsakydama – kaip dažnai darau, kai manęs to klausia. Esu ja ir nesu. Pavardės nepasikeičiau. Kaip buvau Hana Hol trisdešimt aštuonerius metus iki susitikimo su Ovenu, taip ir likau. Nemačiau reikalo tapti kuo nors kitu. Esu ištekėjusi už Oveno truputį daugiau nei metus. Per tą laiką išmokau netaisyti žmonių, nes iš tiesų jie tik nori sužinoti, ar esu Oveno žmona.

Akivaizdu, kad ir ši dvylikametė siekia to paties, todėl susimąstau, kodėl manau, kad jai dvylika metų, jei beveik visą gyvenimą žmones skirsčiau į dvi dideles kategorijas: vaikus ir suaugusiuosius. Šis pokytis yra pastarųjų pus-antrų metų rezultatas. Jis įvyko dėl mano vyro dukters

Beilės, kuri yra stebėtinai nepatrauklaus amžiaus. Padariau klaidą, kai per pirmą susitikimą neatsargiai leptelėjau Beilei, kad ji atrodo jaunesnė, nei yra iš tikrųjų. Tai buvo blogiausias dalykas, kurį galėjau padaryti.

Na, gal antras pagal blogumą. Blogiausias, regis, buvo mano mėginimas pajuokauti, kad norėčiau, jog mane kas nors pajaunintų. Nuo tos akimirkos Beilė manęs nevirškina, nepaisant fakto, jog dabar puikiai žinau, kad juokauti su šešiolikmečiais jokia būdu negalima. Apskritai, su jais geriau per daug nekalbėti.

Grįžtu prie dvylikametės draugės tarpduryje, kuri vis dar mindžikuoja nuo vieno purvino sportbačio ant kito.

– Ponas Maiklsas prašė perduoti jums šitą, – sako ji.

Ji ištiesia ranką su sulenktu A4 formato geltonu lapu. Ant jo Oveno raštu užrašyta HANAI.

Paimu sulenktą raštelį ir atidžiai pažiūriu į mergaitę.

– Atleisk, – tariu. – kažko nesuprantu. Ar tu Beilės draugė?

– Kas ta Beilė?

Nesitikėjau, kad ji atsakys *taip*. Tarp dvylikos ir šešiolikos – didžiulė praraja. Vis tiek nesuprantu: kodėl Ovenas tiesiog nepaskambino man? Kodėl jis atsiuntė šią mergaitę? Pirmiausiai spėčiau, kad kažkas atsitiko Beilei, o Ovenas negali tuo užsiimti, bet Beilė yra namuose ir vengia manęs kaip visada. Be to, ji visu garsu leidžia muziką (šiandien pasirinkusi Kerolės King miuziklą *Gražuolė*). Muzika sklinda ir į namo apačią, o tai man primena, kad esu nepageidaujama jos kambaryje.

– Atsiprašau. Esu truputį sutrikusi... kur jūs jį matėte?

– Jis prabėgo pro mane koridoriumi, – paaiškina ji.

Akimirką man pasirodo, kad ji kalba apie prieškambarį, erdvę už mūsų, nors tai nesąmonė. Mes gyvename plūduriuojančiame name įlankoje, kurie šiaip vadinami gyvenamaisiais laivais, išskyrus čia, Sausalite, kur yra visa bendruomenė, net keturi šimtai tokių namų. Čia jie vadinami plūduriuojančiais namais – iš stiklo ir nuostabių vaizdų. Mūsų šaligatvis yra dokas, mūsų prieškambaris yra svetainė.

– Vadinasi, jūs matėte poną Maiklsą mokykloje?

– Kaip ką tik sakiau, – ji taip žvilgteli į mane, lyg tai būtų savaiame suprantama, *kurgi daugiau?* – Su drauge Klere ėjome į treniruotę. Jis mus sustabdė ir paprašė nunešti šitą. Pasakiau, kad galėsime tai padaryti tik po treniruotės, ir jis sutiko. Davė jūsų adresą.

Ji parodo man dar vieną lapelį, kaip įrodymą.

– Dar jis mums davė dvidešimt dolerių, – priduria.

Pinigų ji neparodo. Gal mano, kad atimsiu.

– Jo telefonas sudužo ar panašiai, todėl negalėjo su jumis susisiekti. Nežinau, viską pasakė prabėgom.

– Taigi... jis pasakė, kad telefonas sudužo?

– Iš kurgi daugiau tai žinočiau?

Suskamba jos telefonas – bent jau manau, kad telefonas, kol ji jo nepaima. Tada pamatau, kad tai pranešimų gaviklis. Argi jie vėl naudojami? Kerolės King balsas skamba visame name. Pranešimų gavikliai. Tai, regis, dar viena priežastis, kodėl Beilė neturi kantrybės su manimi. Paauglių pasaulis pilnas dalykų, apie kuriuos neturiu jokio supratimo.

Mergaitė baksteli gaviklį, jau nebegalvodama apie Oveną ir dvidešimties dolerių vertės misiją. Nenoriu jos paleisti, vis dar nesu tikra dėl to, kas vyksta. Gal tai kažkoks keistas pokštas. Gal jam tai atrodo juokinga, bet man ne. Bent jau kol kas.

– Iki pasimatymo, – atsisveikina mergaitė.

Ji nueina tolyn dokais, nušviestais besileidžiančios saulės spindulių, ankstyvą San Fransisko vakarą Ričardsono įlankoje. Stebiu, kaip ji vis mažėja, kol virsta tašku.

Tada pati išeinu į lauką. Beveik tikiuosi, kad Ovenas (mano mielas, paikas Ovenas) staiga iššoks kažkur iš doko pakraščio, o kiti futbolo komandos žaidėjai kikens jam už nugaros, juokdamiesi iš pokšto, kurio aš nesuprantu, bet Oveno čia nėra. Nieko nėra.

Taigi, uždarau priekines namo duris. Pažvelgiu į pageltusį popieriaus lapą, vis dar sulenktą rankoje. Dar nepažiūrėjau, kas jame parašyta.

Tyloje suvokiu, kad visiškai nenoriu žiūrėti į tą lapą. Nenoriu žinoti, kas jame parašyta. Iš dalies noriu laikytis įsikibusi į šią paskutinę akimirką, kai dar galiu tikėtis, kad tai tik pokštas, klaida, didelis niekis; akimirką, kol dar nesužinojau, kad prasidėjo kažkas, ko negalėsiu sustabdyti.

Galiausiai išlankstau lapą. Oveno žinutė trumpa. Viena mįslinga eilutė.

Apsaugok ją.